

Research article

จิตรกรรมร่วมสมัย จากเหตุการณ์การตกหลุมรัก

Contemporary Painting : Falling in Love

สิระ หอมจันทร์^{1*} กิตสิรินทร์ กิติสกล²

Sira Homchan^{1*} Kitsirin Kitisakon²

Received: 24 April 2025 | Revised: 19 June 2025 | Accepted: 19 June 2025

<https://doi.org/10.55003/acaad.2025.279267>

บทคัดย่อ

บทความนี้มีที่มาและความสำคัญจาก ความสนใจในพฤติกรรมการตกหลุมรักซึ่งถือเป็นพื้นฐานที่สามารถพบเจอได้ในทุกช่วงเวลาของวัยในชีวิต เราสามารถตกหลุมรักกับสิ่งของ ผู้คนรอบข้าง สัตว์เลี้ยง อาหาร เรื่องราวดีๆ สรรพสิ่งที่พบเจอ โดยความรักถือเป็นจุดเชื่อมโยงถึงความสัมพันธ์ ทั้งความรักในฐานะพ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และคนรัก การตกหลุมรักเริ่มขึ้นตั้งแต่แรกเกิด วัยเด็กรับรู้การตกหลุมรักครั้งแรก จากการเรียนรู้การให้ความรักที่มาจากผู้ปกครอง การตอบสนองเข้าใจคนที่รัก และดูแล ที่กล่าวนี้อาจเป็นขึ้นส่วนของความทรงจำเล็กๆ แต่เมื่อขยายความหมายไม่ใช่เพียงแค่อารมณ์ความรู้สึก แต่ยังเกี่ยวข้องไปถึงขึ้นส่วนภายในร่างกาย สารเคมีในสมองหรือหลักการทางวิทยาศาสตร์ รวมถึงเกี่ยวข้องกับหลักการทางจิตวิทยา

มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างงานจิตรกรรมที่เกิดจากการพิจารณาแรงบันดาลใจส่วนตัว ผ่านการค้นคว้าข้อมูล ทบทวนวรรณกรรมและพัฒนาเป็นงานศิลปะ เพื่อเข้าใจเหตุการณ์การตกหลุมรัก ซึ่งเป็นพื้นฐานในบริบทชีวิตประจำวัน โดยงานวิจัยนี้ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลภาคเอกสาร การศึกษาผลงานศิลปิน และพัฒนาเป็นงานสร้างสรรค์ ที่มีการสอดแทรกและเชื่อมโยงแนวความคิด รูปแบบ รูปทรง ความหมายทางสี สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในงานทัศนศิลป์ นอกจากนี้งานในวิจัยได้นำทฤษฎีด้านความรัก ทฤษฎีจิตวิทยา ทฤษฎีวิทยาศาสตร์ และด้านศิลปะ มาใช้ในการในการศึกษา

ผลของการศึกษาข้อมูลและทดลองสร้างสรรค์สรุปได้ว่าการตกหลุมรักจะเกิดขึ้นจาก การรับรู้ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) การรับรู้ทางกายภาพ คือ สายตา ที่เป็นอวัยวะที่สำคัญที่สุด เพราะการมองเห็นทำให้ อาจนำไปสู่ความชอบ และเกิดการตกหลุมรัก 2) การรับรู้ทางอารมณ์ คือ ความรู้สึกที่สนองตอบรับให้เกิดอารมณ์ภายใต้ความคิด ทั้งนี้ แนวทางการสร้างสรรค์จิตรกรรม ที่ผู้วิจัยสนใจนำเสนอ จึงมีลักษณะรูปแบบของ ศิลปะลัทธิจุลนิยม (Minimalism) ที่สามารถเข้าใจได้ง่าย ไม่ซับซ้อนในเชิงองค์ประกอบ แต่มีการตีความหมายจากสัญลักษณ์ และความสนใจชุดสีของ ลัทธิประชานิยม (Pop Art) ที่มี

¹ นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ Master's degree student, Master of Fine and Applied Art, Program in Visual Arts, Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University

² สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² Program in Visual Arts, Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University

*ผู้ติดต่อประสานงาน อีเมล: homchansira@gmail.com

สี่สันสดใส คือความหมายเหตุผลผ่านงานจิตรกรรม เกิดเป็นชุดผลงานจิตรกรรม 4 ชุด ได้แก่ 1) ระยะที่ 1 เน้นการใช้วัสดุ 2) ระยะที่ 2 เน้นการวาดสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน 3) ระยะที่ 3 เน้นการใช้สีเปรียบเทียบความรู้สึก 4) ระยะที่ 4 เน้นการใช้สีชมพูและการใช้รูปทรงหัวใจ ซึ่งในผลงานชุดที่ 4 สามารถตอบโจทย์ได้ดีที่สุด เมื่อเทียบกับ 3 ชุดทดลอง

เกิดเป็นข้อสรุปผลการวิจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านรูปแบบเทคนิคในการมาสื่อความหมาย ผู้วิจัยเลือกใช้แนวทางศิลปะลัทธิจูนนิยม (Minimalism) ซึ่งให้ความชัดเจนแก่เหตุผล เรียบง่าย เข้าใจชัด ส่งผลถึงการหาเทคนิคการใช้สี ของลัทธิงานศิลปะที่ใช้สีที่ทำให้เกิดความรู้สึกพลังงานด้านบวก ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจ การใช้ชุดสีของศิลปะลัทธิประชานิยม (Pop Art) มาต่อยอดในงานจิตรกรรม ตลอดจนมี การศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของงานศิลปะ ทั้ง 2 ลัทธินี้ ได้ผลว่า มีความสอดคล้องกันใน รูปแบบผลงาน และ ช่วงเวลาการเกิดขึ้นของสองลัทธิ ที่มีต้นกำเนิดพร้อมกันในช่วงเวลาทศวรรษที่ 1960 และมีศิลปินที่เชื่อมโยงกับการทำงานของผู้วิจัยในด้านรูปแบบ รวมถึงข้อเกี่ยวข้องในด้านแนวความคิด และทำงานเรื่องราวเกี่ยวกับความรัก ซึ่งมีผลต่อการพัฒนางานในระยะที่ 4 ศิลปินพบเป็นอย่างมาก 2) ปัจจัยด้านสีในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรม จากการศึกษาชุดสีที่สามารถนำมาต่อยอดการทำงานสร้างสรรค์นั้น ชุดสีที่ตอบโจทย์ในเรื่องราวของการตกหลุมรัก คือ กลุ่มสีชมพู เพราะ ให้ความรู้สึกถึงประเด็นทาง ด้านความรัก เป็นกลุ่มสีที่อ่อนโยน ความหวาน ความนุ่มนวล และให้ความหมายถึงการเป็นคู่ครอง สีชมพูยังเป็นสัญลักษณ์ทางสี ถึงการเป็นตัวแทนในด้านความรัก ที่มีความหมายสากล และถูกรับใช้ในทางประวัติศาสตร์ และศิลปะมาเป็นระยะเวลายาวนาน 3) ปัจจัยเรื่องการใช้สีสัญลักษณ์ รูปทรง การเปรียบเทียบเหตุผลผ่านสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน การนำสิ่งเหล่านี้มาเพราะ การเลือกใช้รูปทรงที่เหมือนจริงที่เป็นของใช้ของมนุษย์ มาสอดแทรก เปรียบเสมือนการใช้ชีวิตในเหตุผลนั้น รวมทั้งการใช้รูปทรง สัญลักษณ์ ที่สื่อเรื่องการตกหลุมรัก เช่น หัวใจ เป็นเหมือนสัญลักษณ์สากล เปรียบได้ว่าเป็นเครื่องหมายของความรัก 4) ปัจจัยการใช้การใช้ วัสดุ เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรม โดย การติดแผ่นอะคริลิก (Acrylic Sheet) บนผืนผ้าใบ จากการศึกษาเรื่องพฤติกรรมกรรมการตกหลุมรัก “การรับรู้” เป็นเหตุสำคัญที่สุดในการให้เกิดความรู้สึกนี้

คำสำคัญ: การตกหลุมรัก จิตรกรรม สี สัญลักษณ์

Abstract

This article originates from an interest in the behavior of falling in love, which is a fundamental experience that can be encountered at any stage of life. We can fall in love with objects, people around us, pets, food, beautiful stories, or anything we come across. Love serves as a connection to relationships be it the love between parents and children, siblings, friends, or romantic partners. The experience of falling in love begins from birth. Children first recognize love through learning to give and receive affection from their caregivers, responding to and understanding those who love and care for them. What's mentioned may seem like just fragments of memory, but when we explore deeper, love is not just about emotions and feelings. It also involves elements within the body chemicals in the brain, scientific principles, and psychological concepts.

The study aims to create a painting based on individual inspiration. The researcher conducted research and a literature review and developed a painting to understand the reasons behind falling in love, which is a fundamental aspect of daily life. This research investigated documents and the works of artists and

developed a creative painting, which integrates and connects concepts, forms, shapes, color meanings, symbols, and semiotics in visual arts. Additionally, this research applied theories of love, psychology, science, and art to the study.

The results of the study and creative experimentation conclude that falling in love results from perception, which is divided into 2 categories. The first one is Physical perception, specifically sight, which is the most important sense because vision can bring about attraction and the onset of love. The second one is Emotional perception, which is the feeling that responds to emotions under thought. Hence, the approach to creating the painting of the researcher is the principles of Minimalism, a style that is easy to understand and not complex in composition but includes symbolic interpretation. The artwork also draws inspiration from the vibrant colors of Pop Art, which uses bold colors and symbolic reasoning through painting. Therefore, all of these resulted in the creation of a series of four painting sets, including 1) focusing on the use of materials, 2) emphasizing painting everyday objects, 3) focusing on using colors to compare emotions, and 4) highlighting the use of pink colors and heart shapes. From the study, the fourth set of paintings best answers the research question when compared to the other three experimental sets.

The research led to the following conclusions: 1) Visual and Technical Communication Factors. The researcher adopted the Minimalist art movement as the primary approach for visual communication. Minimalism, known for its clarity, simplicity, and directness, effectively conveyed the intended conceptual reasoning. This approach influenced the exploration of color techniques associated with generating positive emotional responses. As a result, the researcher became interested in integrating color palettes derived from Pop Art, a movement characterized by vibrant and emotionally engaging color schemes, into the painting process. A theoretical and conceptual analysis of both Minimalism and Pop Art revealed significant coherence between their visual languages and historical contexts, as both movements originated during the 1960s. Furthermore, the work of artists from these movements demonstrated stylistic and thematic relevance to the researcher's own creative process, particularly regarding themes of love, which played a crucial role in the development of the fourth stage of the thesis project. 2) Color as a Creative Factor in Painting. The study identified color as a key element in conveying the narrative of falling in love. Among the color palettes analyzed, shades of pink were found to be the most effective in expressing themes of affection. Pink evokes a sense of tenderness, sweetness, and gentleness, and it symbolizes romantic relationships. Universally recognized as a representation of love, pink has long served as a color of emotional and symbolic significance in both historical and artistic contexts. 3) Symbolism, Form, and Metaphorical Representation through Everyday Objects. The use of realistic human-made objects was employed as metaphorical elements to reflect the logic of daily life. These familiar forms were integrated into the artwork to mirror lived experiences. Additionally, symbols commonly associated with love such as the heart shapes is considered a universal symbol, essentially serving as a sign of love. 4) Materiality in Artistic Creation. Materials played an important role in the creative process. Specifically, the use of acrylic

sheets mounted on canvas was introduced as a way to enhance visual perception and depth. The study concluded that perception is a fundamental factor in the emotional experience of falling in love, and material choices in the artwork were designed to engage and stimulate this perceptual process.

Keywords: Falling in Love, Painting, Color, Symbol

1. บทนำ

การตกหลุมรักถือเป็นพื้นฐานที่สามารถพบเจอได้ในทุกช่วงเวลาของวัยในชีวิต เราสามารถตกหลุมรักกับสิ่งของ ผู้คน รอบข้าง สัตว์เลี้ยง อาหาร เรื่องราวดี ๆ สรรพสิ่งที่พบเจอ โดยความรักถือเป็นจุดเชื่อมโยงถึงความสัมพันธ์ ทั้งความรักในฐานะ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และคนรัก การตกหลุมรักกระทบต่อจิตใจตั้งแต่แรกเกิด วัยเด็กรับรู้การตกหลุมรักครั้งแรก จากการ เรียนรู้การให้ความรักที่มาจากผู้ปกครอง การตอบสนองเข้าใจคนที่รักและดูแล ที่กล่าวนี้อาจเป็นขึ้นส่วนของความทรงจำเล็ก ๆ แต่เมื่อขยายความหมายไม่ใช่เพียงแค่อารมณ์ความรู้สึก แต่ยังเกี่ยวข้องไปถึงขึ้นส่วนภายในร่างกาย สารเคมีในสมองหรือ หลักการทางวิทยาศาสตร์ รวมถึงเกี่ยวข้องกับหลักการทางจิตวิทยา

หลักการทางวิทยาศาสตร์ ให้ความหมายถึง “การรับรู้ทางกายภาพ” คือ “สายตา” ที่เป็นอวัยวะอันสำคัญที่สุด เพราะการมองเห็นทำให้เราเข้าไปสู่ความชอบ และเกิดการตกหลุมรักไปยังสิ่งนั้น ตาเป็นอวัยวะของการตัดสินใจ เริ่มต้นว่าจะ ตกหลุมรักสิ่งนั้นหรือไม่ แพททริก เบนสัน (Patrick Bateson) นักชีววิทยาชาวอังกฤษได้เสนอแนวความคิดเรื่อง การวัด พฤติกรรมพื้นฐาน (Measuring Behaviour) กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์ด้านความรัก เกิดจากการรับรู้อันมาจากประสาทสัมผัสทาง สายตา การมองเห็น ตามลักษณะเฉพาะบุคคล (Bateson, 1986) สายตาก็เป็นสิ่งที่ประมวลความต้องการของมนุษย์ เพื่อรับรู้ความพิเศษของสิ่งนั้น นอกจากนี้ยังมีข้อมูลที่เชื่อมโยงไปในทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึก

หลักการทางจิตวิทยาให้ความหมายถึง “การรับรู้ทางอารมณ์” (Emotion) คือ ความรู้สึกที่สนองตอบรับให้เกิด อารมณ์ภายใต้ความคิดของมนุษย์ มิ่งขวัญธรรม ฉ่ำชื่นเมือง ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการคลีคลายปัญหา ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาการสร้างสรรค์สัมพันธ์ภาพแห่งความรัก ว่า ความรักและการตกหลุมรักโดยทั่วไปนั้น หมายถึง ความรู้สึกที่ตอบรับทางอารมณ์ของเราที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งเราจะให้คุณค่าและความสำคัญกับอารมณ์ความรู้สึกนั้นมาก ๆ (Chumchuenmueng, 1994) อันรวมถึงสร้างจินตนาการภายในอารมณ์ของมนุษย์ เฉิน ชู เจวียน นักวิเคราะห์และ ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาชีวิต ได้กล่าวว่า ความรักคือการเดินไปตามอารมณ์ ความรักจึงเป็นเหมือนการปลดปล่อยรอยยิ้มทางอารมณ์ข้างในจิตใจ (Juan, 2019) ในขณะเดียวกัน พอล ฮอก (Paul Haug) นักจิตวิทยาด้านความรักได้อธิบายในหนังสือ คู่มือปฏิบัติการจิตวิทยาเรื่อง ความรักและการพัฒนาตนเองว่า ความรักเป็นเหมือนอารมณ์ที่ หมายถึง ความสวยงาม เป็นการให้ค่าทางอารมณ์ความเบิกบาน เป็นความรู้สึกหฤหรรษ์แห่งชีวิต (Haug, 1978) เช่นเดียวกับคำกล่าวของ เลียต ลาگیر (Liat Yakir PhD) ศาสตราจารย์นักจิตวิทยาชาวอิสราเอล ในหัวข้อ A Brief History of Love: What Attracts Us, How We Fall in Love อะไรคือสิ่งที่ดึงดูดตัวเราให้ตกหลุมรัก กล่าวว่า การตกหลุมรักโดยพื้นฐาน คือ อารมณ์ ที่เสพติดบางประเภท อารมณ์ของการรักใคร่หรือถูกใคร่รัก อารมณ์ของการเข้าถึงแก่นแท้ของความรัก และความอึดอึดมีความสุข รวมถึงมนุษย์จะมีอารมณ์เชิงบวก (Yakir, 2024)

ในด้านศิลปะ ความรัก จึงเป็นอีกหนึ่งหัวข้อที่ศิลปินหลายคนนำมาถ่ายทอดเป็นผลงาน ที่มีบทบาทชัดเจนในช่วง ระยะเวลาศตวรรษที่ 19 ถึง ศตวรรษที่ 20 ในยุคศิลปะจินตนิยม (Romanticism) เป็นยุคที่เน้นการแสดงออกทางอารมณ์ และจินตนาการ เช่น ศิลปิน วิลเลียม เทอร์เนอร์ (J. M. W. Turner) ผลงาน Undine Giving the Ring to Massaniello พุด

ถึงความรัก แต่เป็นในเชิงศาสนาและความเชื่อ โดย จอห์น เกจ (John Gage) นักประวัติศาสตร์ศิลปะชี้ว่า มีการแสดงออกถึงร่างคู่รักในฉากหน้าของภาพ และมีเรื่องราวจากพระคัมภีร์ ในการให้แรงบันดาลใจกับศิลปินไปด้วย (Brown, 2013) สืบต่อมาในยุคศิลปะนอวนศิลป์ (Art Nouveau) ผลงาน The Kiss ศิลปิน กุสตาฟ คลิมต์ (Gustav Klimt) ที่เน้นความเป็นมนุษย์มากขึ้น เนื้อหาเรื่องความรักในผลงานจิตรกรรม คือ การกอด จูบ ของคู่รักสองคน ในช่วงเวลานั้นแนวความคิดเรื่องความรัก ในงานศิลปะ เริ่มโตขยายมากขึ้น ผลงาน Between Darkness and Night โดย ศิลปิน มาร์ก ชากาล (Marc Chagall) อยู่ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 แต่ผลงานชิ้นนี้อาจจะไม่ได้คล้ายกับสองศิลปินข้างต้น ที่มีการยึดโยงเชื่อมโยงไปสู่พระคัมภีร์ เป็นภาพที่ศิลปินเขียนตัวเอง ถึงภรรยาที่เขาตกหลุมรักในครั้งแรก ถ่ายทอดความรู้สึกที่ศิลปินตีความเกี่ยวกับการตกหลุมรัก คือ การได้รับแรงบันดาลใจจากฝ่ายหญิง

รูปที่ 1 ชื่อผลงาน The Kiss ขนาด 180 x 180 เซนติเมตร สร้างเมื่อปี 1907 ศิลปิน กุสตาฟ คลิมต์

Figure 1 Title The Kiss Dimensions 180 x 180 Centimeter Created in 1907 Artist Gustav Klimt.

Source: Klimt (1907)

เรื่องความรักจากการที่เกริ่นมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า มีมิติวิทยาศาสตร์ ทางกายภาพ และจิตวิทยา ที่น่าสนใจ ทำให้ผู้วิจัยในฐานะศิลปิน มีความสนใจที่จะนำประเด็น เรื่อง การตกหลุมรัก นำมาศึกษาเพื่อหาแง่มุมเฉพาะตนทางศิลปะ และถ่ายทอดมาเป็นผลงานจิตรกรรม

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

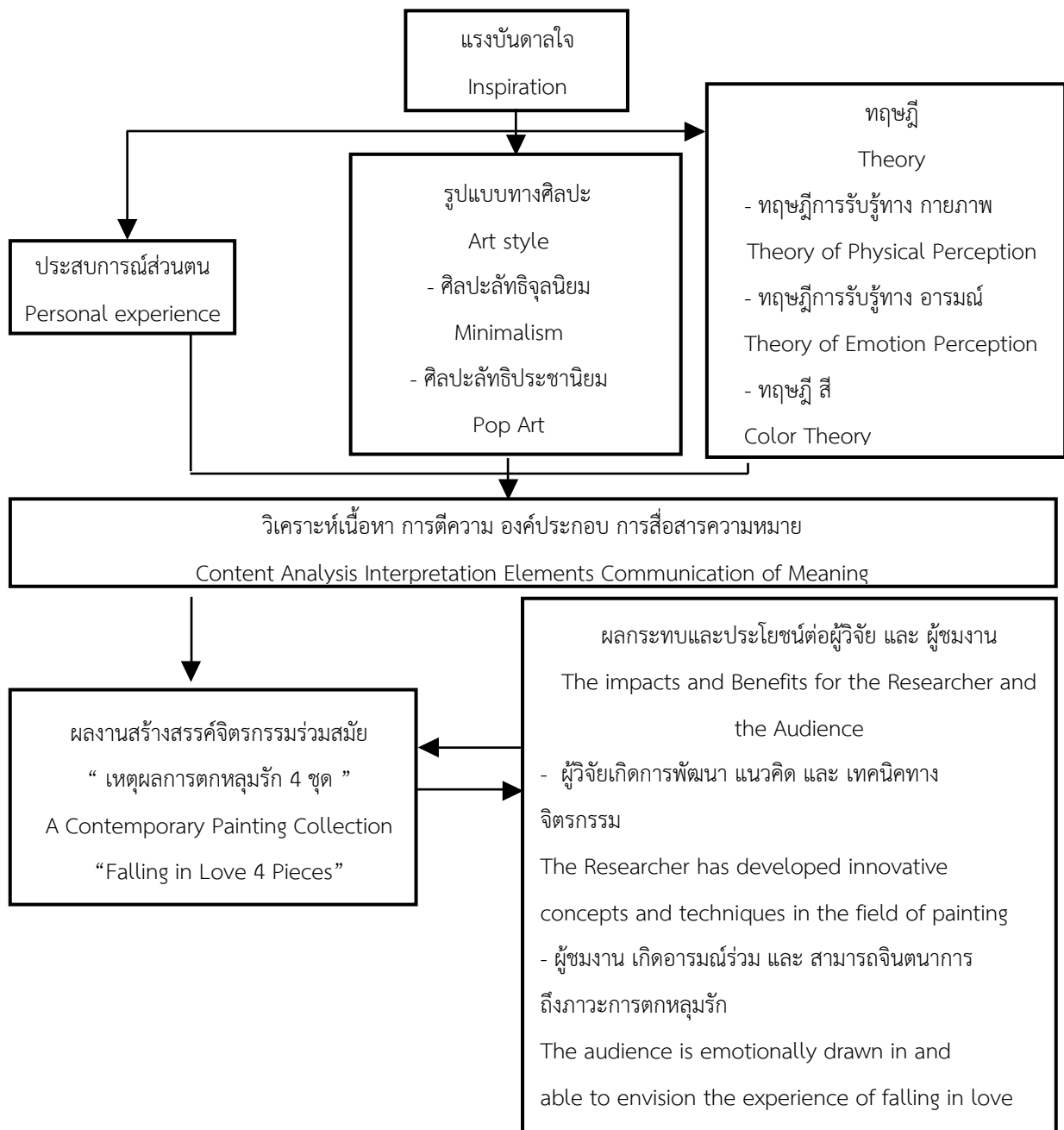
- 2.1 เพื่อศึกษาความหมายและเหตุผลของพฤติกรรมการตกหลุมรัก
- 2.2 เพื่อสร้างสรรค์งานจิตรกรรมร่วมสมัย ชุด เหตุผลพฤติกรรมการตกหลุมรัก

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาข้อมูลและพัฒนาเป็นงานสร้างสรรค์ในครั้งนี้ กำหนดขอบเขตเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยการศึกษาครั้งนี้ได้มีแรงบันดาลใจเป็นจุดเริ่มต้น เกิดการทบทวนวรรณกรรมและสังเคราะห์ผ่านแนวความคิดเพื่อให้เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังนี้

3.1 การศึกษาแนวคิด ความหมาย เหตุผล ของการตกหลุมรักจากประสบการณ์ ข้อมูลเอกสาร เพื่อนำผลวิจัยมาสร้างสรรค์เป็นงานทัศนศิลป์ ในประเภทงานจิตรกรรม

3.2 การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมที่ได้รับแรงบันดาลใจจากเหตุผลการตกหลุมรัก ทั้ง 4 ชุด เกิดเป็นกรอบแนวคิด และ กระบวนการทำงาน ดังนี้

รูปที่ 2 กรอบแนวคิด และ กระบวนการทำงาน

Figure 2 Conceptual and process framework

4. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ผสมผสานประสบการณ์ ข้อมูลเชิงวิชาการและพัฒนานำไปสู่งานทัศนศิลป์ประเภทงานจิตรกรรม โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานการวิจัย ดังนี้

4.1 นำแรงบันดาลใจ ส่งต่อการกำหนดแนวคิดในการวิจัย แนวคิดผลงานจิตรกรรม พัฒนาออกแบบแนวคิดการวิจัย สร้างสรรค์มุ่งเน้นการศึกษา หาคำตอบข้อสงสัยจากแรงบันดาลใจ และสามารถให้ผลต่อวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้

4.2 การศึกษาองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับบริบทที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมแนวคิด ทฤษฎีวรรณกรรม บทความ งานวิจัยที่มีความสัมพันธ์กันในข้อมูล ทั้งเชิงวิชาการและศิลปะ ที่มีการกล่าวถึงเหตุการณ์การตกหลุมรัก เพื่อเป็นการศึกษาการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ รวบรวมความสำคัญของเหตุผลแต่ละข้อ และมาสร้างสรรค์งานจิตรกรรม รวมถึงศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ ประเภทจิตรกรรมทั้งด้านเทคนิควิธีการ ในลักษณะศิลปะลัทธิจิตรนิยม (Minimalism) ศิลปะลัทธิประชานิยม (Pop Art) และผลงานศิลปะที่อธิบายแนวความคิดของการตกหลุมรัก หรือผลงานที่ใช้เรื่องราวความรักเข้ามาเกี่ยวข้อง

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาสร้างสรรค์งานจิตรกรรม โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมด ยกตัวอย่างเหตุผลที่สำคัญสามารถจับต้องได้ เหตุผลที่สามารถเข้าใจได้ง่าย เพื่ออธิบายต่อยอดเป็นภาษาภาพในงานศิลปะ โดยการนำเหตุการณ์การตกหลุมรัก มาออกแบบภาพร่างสอดคล้องสัญลักษณ์ และนำเสนอผ่านผู้เชี่ยวชาญในการรับข้อเสนอแนะข้อแก้ไข ให้ผลงานจากภาพร่างสมบูรณ์แบบมากขึ้น ส่งต่อไปยังการทำผลงานชิ้นจริง

4.4 การปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการทราบถึงเหตุการณ์การตกหลุมรักผ่านงานจิตรกรรม โดยใช้ภาษาภาพอธิบาย ผู้วิจัยได้นำผลการสังเคราะห์ข้อมูลคิดค้นหาเทคนิคทางศิลปะ ที่สอดคล้องกับที่มา สามารถอธิบายถึงเรื่องราวได้อย่างเข้าใจได้ง่าย ทั้งแนวความคิดและผลงานจิตรกรรมที่ปรากฏแก่ผู้ชม โดยมีหลักการทางทัศนศิลป์เข้ามาช่วยในการกำหนดองค์ประกอบออกแบบภาพร่าง ต่อยอดการสร้างผลงานจริง ยึดหลักการทางสุนทรียศาสตร์ เข้ามามีส่วนกับการรับรู้ของผู้ชมผลงาน ผ่านชุดสีที่เลือกใช้ สัญลักษณ์ และนำเสนอเป็นงานจิตรกรรมร่วมสมัย

5. ประโยชน์ของการวิจัย

5.1 ได้ผลวิเคราะห์จากข้อมูล มาสังเคราะห์ เป็นแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม

5.2 ได้ชุดผลงานสร้างสรรค์ที่มาจากองค์ความรู้เรื่องสภาวะการตกหลุมรัก จากทฤษฎีหลักการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยา

6. ผลการวิจัยหรือการศึกษา

สิ่งที่ผู้วิจัยค้นพบ คือ เรื่อง “การรับรู้” 2 ประเภท ที่มีผลต่อการเกิดภาวะการตกหลุมรัก ได้แก่

1) “ การรับรู้ทางกายภาพ ” คือ “สายตา”

สายตา เป็นอวัยวะที่สำคัญที่สุด ในการตัดสินใจการตกหลุมรัก เพราะ มนุษย์เราใช้สายตาในการสังเกต และเลือกสิ่ง ที่ตนเองชอบ การกล่าวของ สจิวต์ ฟาร์ริมอนด์ (Stauart Farrimond) นักวิทยาศาสตร์และการแพทย์กล่าวในหนังสือ The Science of Living : Why do I fancy certain people ? วิทยาศาสตร์ของการใช้ชีวิตในประเด็น ทำไมฉันถึงตกหลุมรักคน คนนี้ ได้กล่าวว่า วิทยาศาสตร์อธิบายเรื่องนี้ด้วย “Sexual Chemistry” เคมีทางเพศ หมายถึง การดึงดูดทาง “กายภาพ” นั่น คือ

การสังเกตที่ใช้อย่าง “สายตา” เราใช้สายตาในการมองเห็น สิ่งที่ดีของร่างกาย ถ้าเป็นเพศชายเราอาจตกหลุมรักคนที่อกผายไหล่ผึ่ง ถ้าเป็นเพศหญิงเราอาจตกหลุมรัก คนที่มีใบหน้านุ่มนวล มีรอยยิ้ม ริมฝีปาก ที่สวยงาม (Farrimond, 2020) เมื่อเชื่อมโยงกับประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย ที่เคยตกหลุมรักนั้น ในแต่ละครั้งที่ผู้วิจัยตกอยู่ในสภาวะของการชอบเพศตรงข้าม หรือ การตกหลุมรักใครสักคน ผู้วิจัยได้มีการตัดสินใจผ่านการใช้ “สายตา” ในการประเมินความพิเศษ ความสวยงาม ความเฉพาะตัวก่อน ไม่ว่าจะเป็นบริเวณใบหน้า ความน่ารัก ความสวยงาม จากรูปร่างของบุคคลนั้น ซึ่งทฤษฎีทางกายภาพ ตรงกับความคิด และสถานการณ์การตกหลุมรักที่เคยเกิดขึ้นในชีวิตของผู้วิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยมักใช้เรื่องกายภาพมาตัดสินใจว่า เราจะตกหลุมรักคนนี้หรือไม่ หลังจากนั้นจึงหาวิธีเข้าไปทำความรู้จัก หรือการพูดคุยในขั้นถัดไป

2) “ การรับรู้ทางอารมณ์ “ คือ “ความรู้สึก”

ความรู้สึกที่อาจนำไปสู่ความชอบและการตกหลุมรัก คือ “ อารมณ์ความรู้สึกของการอยากที่จะเรียนรู้ ” การกล่าวของ สมลักษณ์ สว่างโรจน์ นักเขียนหนังสือเรื่อง ทฤษฎีจิตวิทยาของความรัก ได้กล่าวว่า การตกหลุมรัก คือ อารมณ์ของการอยากเรียนรู้ บุคคลนั้นที่เราจะรัก (Sawangrot, 1994) ซึ่งตรงกับสถานการณ์เมื่อผู้วิจัยพบกับเป้าหมายบุคคลที่ชื่นชอบนั้น มักประสบกับอารมณ์ อยากที่จะเรียนรู้ในตัวตนของเขา เมื่อได้รู้จักกับบุคคลที่ผู้วิจัยชอบแล้ว จึงทำให้ผู้วิจัยเกิดความรู้สึกตกหลุมรักในเวลาถัดมา ยามที่ผู้วิจัยมีเป้าหมายกับบุคคลที่ชื่นชอบมาก ๆ ผู้วิจัยมีความรู้สึกและมีห้วงอารมณ์ ในความต้องการอยากจะทำอะไร หรือทำความรู้จักอยู่เสมอ การที่ผู้วิจัยได้รู้จักตัวตนที่แท้จริงของคนที่เราชอบ เหมือนเป็นการเรียนรู้ที่จะรักบุคคลนั้นด้วย

จากประสบการณ์การทำงานของผู้วิจัย ผู้วิจัยมีความสนใจในลักษณะรูปแบบงาน ศิลปะลัทธิจิตรนิยม (Minimalism) และลัทธิประชานิยม (Pop Art) เพราะลัทธิจิตรนิยมมีความตรงไปตรงมา เรียบง่ายในการเล่าถึงผลงาน เพื่อนำมาใช้ในการเสนอประเด็น เรื่อง ความรัก หรือ การตกหลุมรัก การใช้รูปแบบนี้จึงมีความชัดเจน เนื่องจากในรายละเอียดของผลงาน จะไม่มีบรรยายคำอื่น ๆ ที่จะมาทำให้ประเด็นเรื่องที่จะอธิบายเขาไป จากผลงานชิ้นเอกของศิลปินทั้ง 3 ท่านที่ได้กล่าวไปข้างต้น การเคลื่อนที่เรื่องความรักไปสู่การสร้างสรรครูปแบบผลงานจิตรกรรมที่มีรายละเอียดในภาพให้น้อยลง เป็นความน้อยในผลงานแต่พูดถึงเรื่องที่ยิ่งใหญ่ ผู้วิจัยมีความเห็นว่ามีทิศทางที่น่าสนใจในการพยายามค้นหาหารูปแบบแนวทางใหม่เฉพาะตน ในการนำเสนอเรื่องนี้ โดยที่ไม่ได้ใช้ รูปร่าง (Figure)

นอกจากนี้ในความเป็น ลัทธิประชานิยม (Pop Art) เรื่องของสีสัน ที่มีความสดใส ดึงดูด ตูมชีวิตชีวา จึงสื่อสารตอบกับความรู้สึกทางความรักได้ดี เป็นพลังงานทางบวก

จากการนำประสบการณ์ส่วนตัวด้านการตกหลุมรักและข้อมูลข้างต้นมาวิเคราะห์ ทำให้ผู้วิจัยเกิดการสร้างสรรค์ผลงาน โดยนำรูปแบบทางศิลปะที่ผู้วิจัยชื่นชอบ 2 รูปแบบมาพัฒนางาน ทั้งนี้รูปแบบที่ผู้วิจัยเลือกจึงสามารถตอบกลับประเด็นเรื่องความรักและการตกหลุมรักได้เป็นอย่างดี ได้แก่

(1) รูปแบบของศิลปะลัทธิจิตรนิยม (Minimalism) ซึ่งศิลปะประเภทนี้ มีลักษณะการนำเสนอเพียงแค่เหตุผล ที่ปรากฏชัดมุ่งเน้นถึงความหมายที่จะสื่อ กล่าวเพียงความจริงที่ปรากฏ ซึ่ง ริชาร์ด ว็อลไฮม์ (Richard Wollheim) ได้กล่าวถึงศิลปะลัทธิจิตรนิยม (Minimalism) ไว้ว่า ศิลปะประเภทนี้เป็นการปรากฏชัด มุ่งลดทอนรายละเอียดและรูปทรง ได้สาระของงานมากที่สุด (Marzona, 2006) จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะของศิลปะลัทธิจิตรนิยม จึงนำมาเพื่อมาพัฒนาองค์ประกอบให้สมบูรณ์

(2) ศิลปะลัทธิประชานิยม (Pop Art) โดยทั้งสองลัทธินี้มีความสอดคล้องกันในช่วงเวลาทศวรรษที่ 1960 มีงานของสองลัทธินี้เกิดขึ้นเติบโตเต็มที่ในประเทศสหรัฐอเมริกา (United States of America) ซึ่งงานในรูปแบบลัทธิประชานิยม มีการใช้ชุดสีที่มีชีวิตชีวา โรเบิร์ต อินเดียนา (Robert Indiana) ได้กล่าวไว้ว่า “ศิลปะประเภทนี้คือความรัก” ที่จะยอมรับทุกสิ่ง ที่

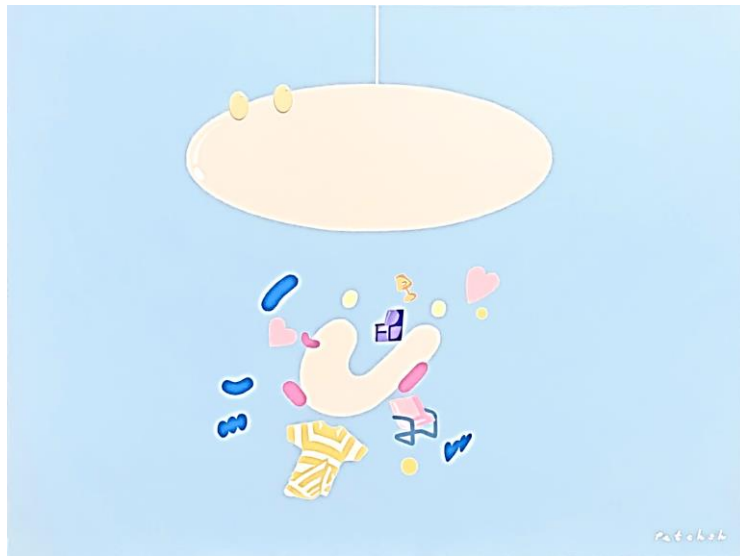
มองในแง่ดี ใจกว้าง (Honnef, 2004) งานในประเภทนี้มีชุดสีที่สดใส มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับชุดสี ชมพู แดง ที่น่าจะตอบโจทย์ในด้านความรู้สึกเรื่องความรัก ลักษณะของผลงานของทั้งสองกลุ่มลัทธิ ผู้วิจัยได้นำเทคนิควิธีการระบายสีเรียบเนียน สะอาด ประณีต มีความร่วมสมัย และมีการใช้เวลากับการระบายสีค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นของสองกลุ่ม มาใช้ในผลงานของผู้วิจัย เพื่อสื่อกับความหมายของหัวข้อการวิจัยว่า พื้นฐานของการตกหลุมรักนั้นอาจจะมีเหตุผลที่ค่อนข้างเรียบง่าย

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงเกิดการสร้างสรรค์ เป็นผลงานทดลองในระยยะที่ 1-3 และระยยะที่ 4

6.1 กระบวนการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ ทดลอง ระยยะที่ 1

ในระยยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัย “ เน้นการใช้ วัสดุ ” แผ่นอะคริลิก (Acrylic Sheet)

โดยประเด็นที่ผู้วิจัยใช้พัฒนา จากการใช้เหตุผลพฤติกรรมการตกหลุมรัก ที่วิเคราะห์มานั้น คือ เรื่อง “การรับรู้” ทั้ง 2 ประเภท 1) การรับรู้ทางกายภาพ คือ “สายตา” 2) การรับรู้ทางอารมณ์ คือ “ความรู้สึก” มาตีความเป็นสัญลักษณ์สำคัญในภาพ โดยใช้ วัสดุ เข้ามามีส่วนร่วม ทำให้เกิดระยยะ 2 มิติ ที่เป็นระนาบพุ่งต่ำขึ้นมาไม่มากในผลงานเพียงแค่ส่วนของ “ดวงตา” ซึ่งสิ่งนี้เป็นการตีความถึงการมองเห็นของมนุษย์ ในผลงานนั้นจะสามารถแบ่งระนาบที่อยู่บนพื้นผ้าใบได้ จากการมองเห็นงานในระยยะใกล้เคียง

รูปที่ 3 ผลงานจากกระบวนการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ระยยะที่ 1

Figure 3 Work from the Development Phase 1

รูปที่ 4 รายละเอียดวัสดุสื่อผสมผลงานจากกระบวนการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1

Figure 4 Details of mixed materials work from the Development Phase 1

รูปที่ 5 รายละเอียดวัสดุสื่อผสมผลงานจากกระบวนการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1

Figure 5 Details of mixed materials work from the Development Phase 1

ผลที่เกิดขึ้นในผลงานชิ้นนี้ในระยะที่ 1 ที่เน้นการใช้วัสดุ เน้นการตัดทอนรูปทรงของดวงตา ซึ่งอาจจะสื่อสารเกี่ยวกับการมองเห็นผ่านดวงตามากเกินไป แต่อาจจะยังไม่สามารถอธิบายเรื่องความรักได้ชัดเจน ในระยะนี้ผลงานใช้เทคนิคสีอะคริลิกบนผ้าใบ (Acrylic on canvas) ขนาด 80x60 เซนติเมตร (Centimeter) โดยระนาบของผ้าใบกับวัสดุแผ่นอะคริลิกที่นูนขึ้นมา นั้น มีผลต่อการรับรู้ในงานจิตรกรรม เพราะขนาดรูปทรงดวงตาที่นูนจากระนาบผ้าใบทำให้เกิดมิติกับพื้นหลังที่เรียบ ปฏิกริยา

ความรู้สึกรักทางความรักได้ แต่รูปทรงมีขนาดยังไม่ใหญ่มากจึงทำให้ไม่สามารถพูดถึงเรื่องความรักได้ชัดเจน ทั้งนี้ลักษณะสิ่งของ
เครื่องใช้อาจจะถูกตัดทอนมากเกินไป

6.3 กระบวนการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ ทดลอง ระยะที่ 3

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานระยะที่ 3 ผู้วิจัย “ เน้นการใช้ สี เปรียบเทียบ ความรู้สึก ”

ดังภาพที่ตีความเรื่องความอบอุ่น ซึ่งเป็นเหตุผลที่ผู้วิจัยมีความรู้สึก เกิดขึ้นจากประสบการณ์ส่วนตัวที่รู้สึกอบอุ่น ในยามที่ผู้วิจัยอยู่กับบุคคลที่ตกหลุมรัก ผู้วิจัยทดลองใช้วรรณะสีร้อน (Warm tone) เพื่อให้การอธิบายภาพมีความแปลกใหม่ เมื่อนำมาสร้างสรรคเป็นผลงานจิตรกรรม จึงมีคุณสมบัติให้ความรู้สึกไปทางอบอุ่น การใช้รูปทรงของไฟที่หมายถึง ความอบอุ่น เป็นวรรณะสีเย็น (Cool tone) นั้นเพราะตีความทางความรู้สึกว่า การตกหลุมรักบุคคลนั้นมาจากความอบอุ่นในตัวเอง แต่ไม่ได้ตีความหมายถึงความร่ำร้อน จึงเปรียบเสมือนความอ่อนโยนที่มีต่อการตกหลุมรัก เพราะพฤติกรรมนี้จากการวิเคราะห์ข้างต้น จะเป็นผลงานบวกมากกว่า

ผู้วิจัยจึงคำนึงถึงเรื่องสี ในการมาอธิบายภาพในระยะที่ 3 จากการที่ผู้วิจัย ใช้สีในระยะที่ 1-3 พบว่า สีในงานจิตรกรรมมีผลต่อการอธิบายความรู้สึก เพื่อให้ความเข้าใจด้านตกหลุมรักเป็นอย่างมาก ไม่เพียงแต่รูปทรงในการอธิบายความหมายเท่านั้น สียังเป็นหนึ่งในเครื่องมือในการวิจัยที่สำคัญ เพราะสีมีผลต่อความรู้สึกนึกคิด สมภพ จงจิตต์โพธานักวิชาการทาง ทฤษฎีสี กล่าวว่า สี คือ ลักษณะความเข้มของแสงที่เป็นการสร้างภาพการมองเห็น และมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด มีผลต่อจิตใจมนุษย์ (Chongchitphotha, 2013)

เป็นสีเหลือง ในแง่ของการรับรู้ทำให้ผู้ชมงานมีความรู้สึกอบอุ่นและมีความรู้สึกเชิงบวกแล้ว แต่อาจจะยังไม่เชื่อมโยงไปสู่ประเด็นเรื่อง การตกหลุมรัก ขนาดนั้น

6.4 กระบวนการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 4 (ศิลปินพันธ์)

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานระยะที่ 4 “ เน้นการใช้ สีชมพู และ การใช้ รูปทรงหัวใจ ”

เป็นการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมในระยะสุดท้าย ซึ่งมีการพัฒนาเป็นงานผลงานศิลปินพันธ์ การสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับแนวคิดในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้มีการทดลองการสร้างสรรค์ในช่วงระยะที่ 1-3 โดยการนำผลการพัฒนาเรื่องสี โดยเล็งเห็นถึงปัจจัยสำคัญทางด้านสี ที่มีความสำคัญในการอธิบายงานจิตรกรรมชุดนี้

กลุ่มสีซึ่งเป็นสีที่ช่วยให้อธิบายด้านความรักอย่างชัดเจนมากที่สุด อันได้แก่ “ สีชมพู สีแดง ” ในระดับน้ำหนักต่าง ๆ ทวีเดช จีวบาง กล่าวว่า สีชมพู สีแดง คือ สีที่ให้ความรู้สึกถึง ความรัก ความหวาน ความอ่อนโยน ความสดใส (Chiubang, 1993) และยังเป็นสีของการให้ความเป็นคู่ จึงเป็นสีของความรัก (Rungchawannon, 2014)

ผู้วิจัยต่อยอดด้วยการอธิบายถึงความรู้สึกพลังงานบวกที่ไม่รุนแรง สืบเนื่องจากวิเคราะห์ว่าความรู้สึกการตกหลุมรัก นี้ไม่ได้เป็นความต้องการหรือพลังงานด้านลบ ทำให้เกิดการพัฒนาด้านเทคนิค คือ การใช้กลุ่มสีผสมขาวสีอ่อนสีจาง (Tint) สีชมพูที่ผสมกลุ่มสีขาว ให้ความรู้สึกที่ไม่ฉูดฉาดและเร้าร้อนเกินไป สีอ่อน คือ สีที่ช่วยให้ความรู้สึกเบาบางและไม่รุนแรง (Chiubang, 1993) หากอธิบายด้วยสีสดอาจเกิดความผิดพลาดเรื่องสีที่มีผลต่อความรู้สึกได้ ดังนั้น กลุ่มสีผสมขาวจึงเป็นสีที่สำคัญของการทำงานจิตรกรรมชุดนี้ ผู้วิจัยจึงใช้วรรณะ 3 กลุ่ม ของสีกับประเด็นพฤติกรรมการตกหลุมรัก ได้แก่

1) กลุ่มวรรณะสีร้อน (Warm tone) ได้แก่ สีชมพู สีแดง

กลุ่มสีที่มีความหมายเกี่ยวกับ “ความรัก” อนันต์ ประภาโส กล่าวในคู่มือวิชาทฤษฎีสี ว่า กลุ่มวรรณะร้อน จะให้ความรู้สึกความรัก ความอบอุ่น กระตุ้นให้มีชีวิตชีวา (Praphaso, 2015)

2) กลุ่มสีผสมขาวสีอ่อนสีจาง (Tint) สีซีด (Pastel)

ความรู้สึกเบาบางเป็นอย่างมาก ตอบผลด้านการรับรู้ของผู้ชมในด้านความรู้สึก หวาน นุ่มนวล สมภาพ จงจิตต์โพธา กล่าวว่า คำจำกัดความของสีประเภทนี้ คือ สีที่สร้างบรรยากาศแห่งอารมณ์โปร่งโล่งสบาย ไม่ว่าจะเป็น นุ่ม หวาน และความรัก (Romantic) (Chongchitphotha, 2013)

3) วรรณะร้อนอย่างเบาบาง (Light warm tones)

วรรณะสีร้อนอาจจะไม่ได้เกี่ยวข้องกับกลุ่มสีสดเสมอไป สมภาพ จงจิตต์โพธา กล่าวว่า สีทางธรรมชาติย่อมมีสีที่แตกต่างอีกหลายประเภท วรรณะร้อนจึงไม่ได้แค่ให้ความรู้สึกที่ตื่นเต้นเร้าใจเพียงอย่างเดียว แต่สามารถตอบถึงความรู้สึกเบาบางได้ด้วย วรรณะร้อนจึงมีวรรณะร้อนอย่างเบาบาง (Light warm tones) ด้วยเช่นกัน (Chongchitphotha, 2013)

การพัฒนารูปทรงระยะที่ 4 ผู้วิจัยมีการปรับโดยการนำรูปทรงอันเป็นสัญลักษณ์ที่หมายถึง ความรัก มาอธิบายมากขึ้น รูปทรงที่เข้าใจง่าย เช่น หัวใจ งานในระยะที่ 4 จึงมีการอธิบายสัญลักษณ์ผ่านงานจิตรกรรม ที่ตรงไปตรงมามากขึ้น การนำรูปทรง “หัวใจ” ที่เป็น สัญลักษณ์สากล มีความหมายเกี่ยวกับความรัก จิม ไดน์ (Jim Dine) ศิลปินลัทธิประชานิยม (Pop Art) กล่าวว่า หัวใจ เป็นสัญลักษณ์ของความรัก และเป็นสภาวะระหว่างสัญลักษณ์กับผู้สร้างสัญลักษณ์ในผลงาน (Honnef, 2004) การใช้สัญลักษณ์ที่เข้าใจถึงความรัก จึงเป็นจุดเด่นสำคัญในผลงานระยะที่ 4 ศิลปินพันธ์ อีกประการ

เกิดเป็นชุดระยะที่ 4 ทั้งหมด 3 ชิ้น โดยใช้รูปทรงหัวใจเป็นหลัก แต่ยังใช้รูปทรงของ ดวงตา ที่สื่อถึงการรับรู้ทางสายตา มีการตัดทอนที่มากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยไม่ได้นำของใช้ในชีวิตประจำวันมาวาดในผลงาน แต่เป็นการนำ หลุมหัวใจ มาอธิบายแทน โดยผลงานแต่ละชิ้นมีความแตกต่างเรื่องการใช้ความหมายจาก คำในภาพ

ผลงานระยะที่ 4 ชิ้นที่ 1 ชื่อภาพ Emotion หรือหลุมรักของอารมณ์ ผลงานชิ้นนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากการกล่าวในความหมายของความรัก วิเคราะห์เชิงจิตวิทยา ของกิตติกร มีทรัพย์ กล่าวว่า ความรักหรือการตกหลุมรักนั้น ต้องประกอบด้วยอารมณ์เพราะอารมณ์เป็นสิ่งที่ทำให้คนนั้นรู้สึกกับสิ่งต่าง ๆ อันหมายถึงการเข้าใจความรักด้วย (Misap, 1987) ผู้วิจัยจึงนำมาพิจารณากับประสบการณ์ส่วนตัว ในยามที่ผู้วิจัยคิดได้ตรงเรื่องการตกหลุมรักนั้น มักมีหลายอารมณ์เข้ามาสู่จิตใจเสมอ เช่น อารมณ์ดีมีความสุข

ผลงานระยะที่ 4 ชิ้นที่ 2 ชื่อภาพ Thought หรือหลุมรักของความคิด โดยในผลงานสื่อสารเรื่องความคิดเป็นสิ่งที่นำไปสู่สภาวะการตกหลุมรัก กิตติกร มีทรัพย์ กล่าวว่า พอเราเกิดอารมณ์ที่เข้ามากระตุ้นแล้ว หลังจากนั้นเราจึงมีความรู้สึกนึกคิดในการกำหนดคุณค่าว่าจะตกหลุมรักหรือไม่ เพราะความคิดเป็นการกำหนดว่าชอบหรือไม่ชอบในสิ่งที่เห็น สวย หล่อ นิสัยดีหรือไม่ดี ทั้งจะบอกว่าควรจะรักหรือไม่รักอีกด้วย (Misap, 1987) ดังนั้นภาพวาดนี้เมื่อผู้วิจัยเชื่อมโยงกับประสบการณ์ส่วนตัว การตกหลุมรักของผู้วิจัยในเกือบทุกครั้งความคิดค่อนข้างสำคัญมากในการตัดสินใจการชอบสิ่งใดสักหนึ่งสิ่ง ไม่ว่าจะเป็นบุคคลสิ่งของ ล้วนใช้ความคิดในการตัดสินใจ ทั้งสิ้น

ผลงานระยะที่ 4 ชิ้นที่ 3 ชื่อภาพ Expression หรือหลุมรักของการแสดงออก กิตติกร มีทรัพย์ กล่าวว่า พอมีปัจจัยในเรื่องของอารมณ์ความคิดแล้ว ถัดมาคือการกระทำที่แสดงออกให้ปรากฏเห็นพฤติกรรม เพราะการแสดงออกนั้นคือการทำให้สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการ การตกหลุมรักนั้นอาจไม่ใช้การแสดงออกทางอารมณ์เพียงหนึ่งสิ่ง หรือการควบคุมความคิดแต่เป็นการควบคุมกับการแสดงพฤติกรรมให้เห็นด้วย (Misap, 1987) จากประสบการณ์ส่วนตัวเกี่ยวกับเรื่องการแสดงออกทางความรัก ผลที่เกิดขึ้นกับผู้วิจัยคือทำให้บุคคลที่ผู้วิจัยชื่นชอบทราบถึงเจตนารมณ์ที่ชัดเจน

รูปที่ 8 ผลงานจากกระบวนการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 4 ชิ้นที่ 1

Figure 8 Work from the Development Phase 4 Piece No. 1

รูปที่ 9 ผลงานจากกระบวนการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 4 ชิ้นที่ 2

Figure 9 Work from the Development Phase 4 Piece No. 2

รูปที่ 10 ผลงานจากกระบวนการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 4 ชิ้นที่ 3

Figure 10 Work from the Development Phase 4 Piece No. 3

รูปที่ 11 รายละเอียดวัสดุสื่อผสมผลงานจากกระบวนการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 4

Figure 11 Details of mixed materials work from the Development Phase 4

ท้ายที่สุดตัวผลงานผู้วิจัยได้เรียนรู้จากงานทดลองทั้ง 3 ระยะ ว่าในระยะสุดท้ายผู้วิจัยเน้นเรื่องสี โทนของความรัก การใช้รูปทรงของ หัวใจ ที่นำมาสื่อในองค์ประกอบภาพ และอธิบายผ่านการตัดขอบรูปทรงผ้าใบ (Canvas) เป็นรูปหัวใจ ซึ่งผลที่เกิดขึ้นถึงแม้ด้วยรูปทรงที่เลือกมาอธิบายเรื่อง การตกหลุมรัก อาจจะตอบไม่ครอบคลุม 100% แต่เมื่อเทียบกับผลงานทดลองใน 3 ระยะแรกนั้น ผลงานในชุดระยะที่ 4 นี้ สัมพันธ์ กับ รูปทรงหัวใจ สามารถสื่อสารเรื่องการตกหลุมรักได้ชัดเจนที่สุด สามารถสื่อสารได้ตามวัตถุประสงค์ และเป็นไปตามความคาดหวังของผู้วิจัย โดยผลงานทั้ง 4 ระยะ สามารถสรุปผลตามเป้าหมายที่ทดลองในแต่ละชุด แสดงให้เห็นวิวัฒนาการผลที่เกิดขึ้นได้ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 กระบวนการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ เทคนิคและจุดเด่น และผลที่เกิดขึ้น

Table 1 The creative development process, Techniques and Strengths, and Resulting outcomes

ระยะ Phase	เทคนิคและจุดเด่น Techniques and Strengths	ผลที่เกิดขึ้น Resulting outcomes
1	เน้นการใช้วัสดุ แผ่นอะคริลิก Emphasis on the use of materials Acrylic Sheet	พื้นผิวมันวาวปฏิกริยาระหว่างภาพวาดและวัสดุ ส่งผลต่อแนวคิดที่นำมาวิเคราะห์เรื่องการรับรู้ทางกายภาพคือ สายตา The Glossy surface, interaction between drawings and materials. Affects the concept that is analyzed regarding physical perception, namely eyesight.
2	เน้นการวาดสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน Emphasis on drawing items used in daily life	ผลงานสามารถเปรียบเทียบระหว่างสิ่งของกับการเข้าไปอาศัยในความรู้สึกทางความรักได้ The artwork draws a parallel between objects and the experience of dwelling with in the emotion of love.
3	เน้นการใช้ สี เปรียบเทียบ ความรู้สึก Emphasis on using colors to compare feelings	สี สามารถตอบเรื่องอารมณ์ได้ แต่ยังไม่ใช้สีที่เชื่อมโยงไปสู่ประเด็นเรื่องการตกหลุมรัก Color can answer emotions. But it's not yet a color that connects to the issue of falling in love.
4	เน้นการใช้ สีชมพู และ การใช้ รูปทรงหัวใจ Emphasis on using pink and using heart shape	สีชมพู กับ รูปทรงหัวใจ สามารถสื่อสารเรื่องการตกหลุมรักได้ชัดเจนที่สุดและสื่อสารได้ตามวัตถุประสงค์เป็นไปตามความคาดหวังของผู้วิจัย Pink and heart shape can communicate about falling in love and communicate according to the objectives as clearly as possible according to the researcher's expectations.

7. การสรุปผลและการอภิปรายผล

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมในการวิจัยชุด “จิตรกรรมร่วมสมัย จากเหตุผลการตกหลุมรัก” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมายกับเหตุผลการตกหลุมรัก และผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม เกิดเป็นชุดผลงาน 4 ชุด มีผลสรุป ได้แก่

1) ปัจจัยด้านรูปแบบเทคนิคในการมาสื่อความหมาย ผู้วิจัยเลือกใช้แนวทางศิลปะลัทธิจุลนิยม (Minimalism) ซึ่งให้ความชัดเจนแก่เหตุผล เรียบง่าย เข้าใจชัด ส่งผลถึงการหาเทคนิคการใช้สี ของลัทธิงานศิลปะที่ใช้สีที่ทำให้เกิดความรู้สึกลังงานด้านบวก ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจ การใช้ชุดสีของศิลปะลัทธิประชานิยม (Pop Art) มาต่อยอดในงานจิตรกรรม

ตลอดจนมี การศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของงานศิลปะ ทั้ง 2 ลัทธินี้ ได้ผลว่า มีความสอดคล้องกันใน รูปแบบผลงาน และ ช่วงเวลาการเกิดขึ้นของสองลัทธิ ที่มีต้นกำเนิดพร้อมกันในช่วงเวลาทศวรรษที่ 1960 และมีศิลปินที่เชื่อมโยงกับการทำงานของผู้วิจัยในด้านรูปแบบ รวมถึงข้อเกี่ยวข้องในด้านแนวความคิด และทำงานเรื่องราวเกี่ยวกับความรัก อย่าง จิม ไดน์ (Jim Dine) ซึ่งมีผลต่อการพัฒนางานในระยะที่ 4 ศิลปินเป็นอย่างมาก

2) ปัจจัยด้านสีในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรม จากการศึกษาชุดสีที่สามารถนำมาต่อยอดการทำงานสร้างสรรค์นั้น ชุดสีที่ตอบโจทย์ในเรื่องราวของการตกหลุมรัก คือ กลุ่มสีชมพู เพราะ ให้ความรู้สึกถึงประเด็นทาง ด้านความรัก เป็นกลุ่มสีที่อ่อนโยน ความหวาน ความนุ่มนวล และให้ความหมายถึงการเป็นคู่ครอง สีชมพูยังเป็นสัญลักษณ์ทางสี ถึงการเป็นตัวแทนในด้านความรัก ที่มีความหมายสากล และถูกใช้ในทางประวัติศาสตร์ และศิลปะมาเป็นระยะเวลายาวนาน

3) ปัจจัยเรื่องการใช้สัญลักษณ์ รูปทรง การเปรียบเทียบเหตุผลผ่านสิ่งของเรื่องใช้ในชีวิตประจำวัน การนำสิ่งเหล่านี้มา เพราะ การเลือกใช้รูปทรงที่เหมือนจริงที่เป็นของใช้ของมนุษย์ มาสอดแทรก เปรียบเสมือนการใช้ชีวิตในเหตุผลนั้น โดยสิ่งของแต่ละชิ้นนั้น มาจากยุคที่แสดงออกถึงลักษณะสัญลักษณ์ ยุคกลางสมัยใหม่ (Mid-Century Modern) ที่มีความเฉพาะตัวเหมือนการที่ผู้วิจัยไปเข้าไปสัมผัส หรืออยู่อาศัยในเหตุผลนั้นเมื่อตกหลุมรักบุคคลที่ชอบ รวมทั้งการใช้รูปทรง สัญลักษณ์ ที่สื่อเรื่องการตกหลุมรัก เช่น หัวใจ เป็นเหมือนสัญลักษณ์สากล เปรียบได้ว่าเป็นเครื่องหมายของ “ ความรัก ”

4) ปัจจัยการใช้การใช้ วัสดุ เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรม โดย การติดแผ่นอะคริลิก (Acrylic Sheet) บนพื้นผ้าใบ จากการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการตกหลุมรัก “การรับรู้” เป็นเหตุสำคัญที่สุดในการให้เกิดความรู้สึกนี้ ผู้วิจัยมีการศึกษาเทคนิคที่ต้องการให้ผลงานจิตรกรรมมีความน่าสนใจมากขึ้น โดยการให้ความหมายแก่วัสดุ ที่สามารถช่วยให้ผลงานมีความน่าสนใจด้านการมองเห็นคือ คุณสมบัติของวัสดุแผ่นอะคริลิกที่ผู้วิจัยเลือกมามีพื้นผิวของความมันวาว (Glossy) สามารถสะท้อนสีให้มีมิติมากขึ้นเมื่ออยู่ในรูปทรงของดวงตา เพื่อเป็นการเน้นและช่วยสร้างมิติในงานจิตรกรรมที่มีผลต่อการรับรู้ โดยมีสัญลักษณ์ดวงตาที่ถูกตัดทอนให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น

8. ข้อเสนอแนะ

การวิจัยสร้างสรรค์ผลงานเรื่อง “จิตรกรรมร่วมสมัย จากเหตุผลการตกหลุมรัก” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อผู้สนใจงานวิจัยและต้องการวิจัยต่อยอด ดังนี้

8.1 ผู้วิจัยได้ทำการทดลองการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เทคนิคการระบายสีเรียบ ซึ่งพบว่าการใช้เทคนิคนี้สามารถพัฒนารูปแบบ วัสดุสื่ออุปกรณ์ ให้มีส่วนร่วมกับการงานในหัวข้อการวิจัยอื่นได้ในระบบของงานทัศนศิลป์

8.2 ผู้วิจัยพบว่า การวิจัยในการนำหลักการปรัชญาทางความรักมาสร้างแรงบันดาลใจเนื้อหา สามารถผลิตงานในแนวทางการงานทัศนศิลป์ ในรูปแบบอื่นๆ ได้อีกหลายประเภท

8.3 ผู้วิจัยนำเสนอหลักการทาง วิทยาศาสตร์ จิตวิทยา และศิลปะ ในการวิจัยนี้เป็นหลัก แต่การศึกษาหัวข้อนี้สามารถลงลึกได้ในหลายศาสตร์เพิ่มมากขึ้น

8.4 ผู้วิจัยได้มีการทดลองวัสดุในผลงาน โดยต้องเลือกวัสดุที่มีระนาบไม่สูงเกินไป เป็นข้อจำกัดด้านวัสดุ เพราะถ้ามีความหนัก หรือมีความสูงที่มากเกินไป อาจเกิดปัญหาในวิธีการติดแผ่นอะคริลิก (Acrylic Sheet)

เอกสารอ้างอิง

Bateson, M., & Martin, P. (1986). *Measuring behaviour: an introductory guide*. Cambridge University Press.

- Brown, D. B. (2013). *Romanticism*. Phaidon Press. (in Thai)
- Chumchuenmueng, M. (1994). *Creative psychology the relationship of love and resolving the problems that arise*. Tontham. (in Thai)
- Chongchitphotha, S. (2013). *Theory of Color*. Wadsilp. (in Thai)
- Chiubang, T. (1993). *Learning Theory of Color*. Odeonstore. (in Thai)
- Farrimond, S. (2020). *The Science of Living: 219 reasons to rethink your daily routine*. Dorling Kindersley.
- Haug, P. (1978). *Psychology of Love*. Delphi. (in Thai)
- Honnef, K. (2004). *Pop Art*. Taschen America. (in Thai)
- Juan, C. S. (2019). *Pillow Book: Psychology of Love*. Tsinghua University Press. (in Thai)
- Marzona, D. (2006). *Minimal Art*. Taschen America. (in Thai)
- Misap, K. (1987). *Meaning of love : Psychological analysis*. Siam. (in Thai)
- Praphaso, A. (2015). *Color Theory*. Pornsupprinting. (in Thai)
- Klimt, G. (1907). The Kiss [Photograph]. Posterlounge. <https://www.posterlounge.ie/p/573047.html>
- Rungchawannon, M. (2014). *Non-Fiction 23 History Palette*. Salmon Books. (in Thai)
- Sawangrot, S. (1994). *Psychology of Love*. Soithong. (in Thai)
- Yakir, L. Y. (2024). *A Brief History of Love : What Attracts Us, How We Fall in Love and Why Biology Screws it All Up*. Watkins Publishing. (in Thai)